

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Α', Β', Γ' Γυμνασίου

Τόμος 6ος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ευάγγελος Αθανασόπουλος
Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών
Ειρήνη Κοκκινάκη
Σχολική Σύμβουλος
Πολυξένη Μπίστα
Φιλολόγος, Εκπαιδευτικός
Β/θμιας Εκπαίδευσης

ΚΡΙΤΕΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Δημήτριος Σουλιώτης
Αναπληρωτής Καθηγητής
Πανεπιστημίου Δυτικής
Μακεδονίας
Βασίλειος Τσιλιμίγκρας
Σχολικός Σύμβουλος
Βιολέττα Λέκκα
Φιλολόγος, Εκπαιδευτικός
Β/θμιας Εκπαίδευσης

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Μαρία Παπαηλιάδη, Φιλολόγος

**ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ
ΣΥΓΓΡΑΦΗ**

Χρυσούλα Βέικου

**Σύμβουλος του Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου**

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Σταυρούλα Ακαλέστου

Ζωγράφος

**ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
“ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ -
MULTIMEDIA A.E.”**

**Τη διαδικασία συγγραφής και
εκτύπωσης του διδακτικού
βιβλίου παρακολούθησε
η **Αντωνία Δημητράσκου,**
Φιλολόγος, Εκπαιδευτικός
Β/θμιας Εκπαίδευσης.**

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ /
Ενέργεια 2.2.1 /**

**Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων
εκπαιδευτικών πακέτων»**

**ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ.
Πρόεδρος του Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου**

**Πράξη με τίτλο:
«Συγγραφή νέων βιβλίων και
παραγωγή υποστηρικτικού
εκπαιδευτικού υλικού με βάση
το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το
Γυμνάσιο»**

**Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Αντώνιος Σ. Μπομπέτσης
Σύμβουλος Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου**

**Αναπληρωτές Επιστημονικοί
Υπεύθυνοι Έργου
Γεώργιος Κ. Παληός
Σύμβουλος Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου**

**Ιγνάτιος Ε. Χατζηευστρατίου
Μόνιμος Πάρεδρος Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου**

**Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75%
από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό
Ταμείο και 25% από εθνικούς
πόρους.**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗΣ

Η επανέκδοση του παρόντος βιβλίου πραγματοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων «Διόφαντος» μέσω ψηφιακής μακέτας, η οποία δημιουργήθηκε με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ / ΕΠ «Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση» / Πράξη «ΣΤΗΡΙΖΩ»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
ανάπτυξη στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
ανάπτυξη για τη γνώση
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Οι διορθώσεις πραγματοποιήθηκαν κατόπιν έγκρισης του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Η αξιολόγηση, η κρίση των προσαρμογών και η επιστημονική επιμέλεια του προσαρμοσμένου βιβλίου πραγματοποιείται από τη Μονάδα Ειδικής Αγωγής του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η προσαρμογή του βιβλίου για μαθητές με μειωμένη όραση από το ΙΤΥΕ – ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ πραγματοποιείται με βάση τις προδιαγραφές που έχουν αναπτυχθεί από ειδικούς εμπειρογνώμονες για το ΙΕΠ.

**ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ
ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ**

ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**Ευάγγελος Αθανασόπουλος
Ειρήνη Κοκκινάκη
Πολυξένη Μπίστα**

**ΑΝΑΔΟΧΟΣ
ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ**

**ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ**
www.patakis.gr

**Η συγγραφή και η επιστημονική
επιμέλεια του βιβλίου
πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα
του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου**

**ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ**

Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου

Ι.Τ.Υ.Ε. «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

- 1. Αισθητική:** κλάδος της Φιλοσοφίας που μελετά την Τέχνη και σπουδάζει «το ωραίο». Σήμερα η αισθητική αποτελεί επιστήμη που ασχολείται με το φαινόμενο της καλλιτεχνικής πράξης, της δημιουργίας και της απόλαυσης του έργου τέχνης στους διάφορους πολιτισμούς.
- 2. Ανακρεόντεια:** αρχαία ψευδεπίγραφα ποιήματα των ρωμαϊκών χρόνων που αποδίδονται στον Ανακρέοντα.
- 3. Αρκαδισμός:** το λογοτεχνικό ρεύμα που πηγάζει από την Ιταλική Αναγέννηση και κυριάρχησε στην ποίηση. Πρόκειται για το ποιητικό ιδανικό που θέλοντας να καταπολεμήσει το κακό γούστο του κλασικισμού αναζητούσε

την έμπνευση στη βουκολική αγνή ύπαιθρο.

- 4. Δημοτικισμός:** το αίτημα και ο αγώνας για την επικράτηση της δημοτικής γλώσσας στη λογοτεχνία και γενικότερα στην εκπαίδευση και στην επιστήμη.
- 5. Διαφωτισμός:** η πνευματική κίνηση που εκδηλώθηκε στην Ευρώπη τον 17ο και 18ο αιώνα και πυροδότησε τις εξελίξεις στην τέχνη, τη φιλοσοφία και την πολιτική σκέψη. Οι διαφωτιστές πίστευαν στη δύναμη του «ορθού λόγου», χάρη στην οποία ο άνθρωπος κατανοεί το σύμπαν και τη θέση του μέσα στον κόσμο.
- 6. Διήγημα:** αφηγηματικό λογοτεχνικό είδος συντομότερο σε σχέση με το μυθιστόρημα που μπορεί να εκθέτει μια επινοημένη

(πλαστή) ιστορία που παρουσιάζεται ως πραγματική ή να αποτελείται από σύντομα περιστατικά που συνθέτουν μια κατάσταση φανταστική ή πραγματική. Το παραδοσιακό διήγημα δίνει έμφαση σε ένα γεγονός (θέμα) και παρουσιάζει οικονομία στα μέσα που χρησιμοποιεί.

7. Δοκίμιο: έργο του πεζού γραπτού λόγου περιορισμένο σε έκταση που εκφράζει συνήθως την προσωπική αντίληψη του γράφοντος πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα. Ο όρος επινοήθηκε από τον Γάλλο συγγραφέα Μονταίν στα τέλη του 16ου αιώνα για να δηλώσει ότι τα έργα του ήταν δοκιμές (προσπάθειες) για να διατυπώσει τις προσωπικές του αντιλήψεις πάνω σε διάφορα θέματα. Το δοκίμιο στη

συνέχεια καθιερώθηκε ως πεζο-
γραφικό είδος.

8. Επικολυρικά ή διηγηματικά (δημοτικά) τραγούδια: όσα έχουν κύριο σκοπό τους να μας διηγηθούν, με τρόπο ποιητικό, μια παράδοση, μια ιστορία, έναν μύθο. Πυρήνας δηλαδή των τραγουδιών της κατηγορίας αυτής είναι η διήγηση.

9. Εσωτερικός μονόλογος: τεχνική με την οποία ο συγγραφέας εκφράζει τον εσωτερικό του κόσμο και τις διάφορες καταστάσεις που περνούν «εσωτερικά» μέσα του. Στη δεκαετία του '30 στην Ελλάδα η «Σχολή του εσωτερικού μονολόγου» εκπροσωπήθηκε από νέους και καλλιεργημένους λογοτέχνες (Αλκιβιάδης Γιαννόπουλος, Γιώργος Δέλιος, Νίκος Γαβριήλ Πεντζίκης,

Πέτρος Σπανδωνίδης κ.ά.) που παρακολουθούν τα πνευματικά ρεύματα της Δύσης και συνεργάζονται με το περιοδικό της Θεσσαλονίκης Μακεδονικές Ημέρες.

- 10. Ηθογραφικό (διήγημα):** περιγράφει την ελληνική ύπαιθρο, το ελληνικό χωρίο και τους απλοϊκούς κατοίκους του. Εισηγητής του ηθογραφικού διηγήματος στη Νεοελληνική Λογοτεχνία είναι ο Γεώργιος Βιζυηνός.
- 11. Ιστορικό μυθιστόρημα:** μυθιστόρημα όπου τα γεγονότα, οι χαρακτήρες και η εξέλιξη τοποθετούνται στο παρελθόν. Στα περισσότερα ιστορικά μυθιστορήματα τα κύρια πρόσωπα είναι συνήθως πλαστά, ενώ οι ιστορικές μορφές παίζουν μικρότερο ρόλο.

12. Κλασικισμός: το κίνημα του κλασικισμού βασίζεται στον ορθολογισμό, όπως και ο διαφωτισμός, του οποίου αποτελεί συνέχεια. Ο κλασικισμός βασίζεται στη λογική οργάνωση της καλλιτεχνικής έκφρασης και στις αξίες της κλασικής παράδοσης: τάξη και μέτρο, αρμονία, συμμετρία, σταθερότητα και συνοχή του κόσμου.

13. Κοινωνικό διήγημα ή μυθιστόρημα - κοινωνική ποίηση: όταν αναφέρεται στα κοινωνικά προβλήματα.

14. Μοντερνισμός ή νεοτερικότητα: εμφανίστηκε τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα αμφισβητώντας τις παραδοσιακές αισθητικές αξίες και επηρεάζοντας όλες τις μορφές της τέχνης με εκπροσώπους στην ποίηση

τον Γάλλο Αρθούρο Ρεμπώ, τον Βρετανό Θ. Σ. Έλιοτ, τον Αμερικανό Έζρα Πάουντ και τον Ιρλανδό Γέητς και στην πεζογραφία τον Γάλλο Αντρέ Ζιντ, την Αγγλίδα Βιρτζίνια Γουλφ και τον διάσημο για το έργο του Οδυσσέας (Ulysses) Ιρλανδό Τζέημς Τζόις. Τα βασικά χαρακτηριστικά του μοντερνισμού είναι κυρίως η διάλυση της παραδοσιακής μορφής, η κατάργηση της ομοιοκαταληξίας και του μέτρου, οι παράξενοι συνδυασμοί λέξεων, η υπαινικτική χρήση της γλώσσας.

15. Μυθιστόρημα - μυθιστορία: πρόκειται για το σύνθετο εκείνο λογοτεχνικό είδος που καθρεφτίζει την ιστορία και την κοινωνία καθώς ξετυλίγεται μέσα από πολλά επινοημένα επεισόδια.

Με την κλασική του έννοια το μυθιστόρημα πρέπει να διαθέτει οργάνωση της χρονικής ακολουθίας (μια ιστορία με αρχή, μέση και τέλος), αιτιακή συσχέτιση των γεγονότων (πλοκή), ανάπτυξη χαρακτήρων, σκηνικό, ατμόσφαιρα και αναγωγή των εξιστορούμενων περιστατικών σε επίπεδο διαχρονικό και οικουμενικό. Όταν μιλάμε για μυθιστόρημα πρέπει να θυμόμαστε ότι πρόκειται για ένα λογοτεχνικό είδος που εξελίσσεται διαρκώς.

16. Νατουραλισμός: λογοτεχνικό ρεύμα που εμφανίστηκε τον 19ο αι. στη Γαλλία με τον Εμίλ Ζολά και υπερτονίζει τις άσχημες πλευρές της ζωής. Οι νατουραλιστές επιμένουν στη φωτογραφική απόδοση της πραγματικότητας,

στη λεπτομέρεια της περιγραφής και στη σχολαστική ανάλυση. Τα θέματά τους κυρίως είναι η διαφθορά και οι απάνθρωπες συνθήκες ζωής.

17. Λυρικά (δημοτικά) ή απλώς τραγούδια: εκείνα που τον πυρήνα και την ουσία τους αποτελεί η έκφραση του συναισθήματος (χαρά, λύπη, αγάπη, μίσος, θαυμασμός).

18. Ορθολογισμός: φιλοσοφικός όρος που αναφέρεται σε όλα τα φιλοσοφικά συστήματα τα οποία αναγνωρίζουν την υπεροχή της λογικής σκέψης απέναντι στις αισθήσεις. Τα πρώτα στοιχεία ορθολογικής σκέψης βρίσκονται στους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους, τους Ελεάτες, τον Ηράκλειτο, τους Πυθαγόρειους και κυρίως στον Σωκράτη. Θεμελιωτής

της φιλοσοφίας του νεότερου ορθολογισμού θεωρείται ο Καρτέσιος.

- 19. Παραλλαγές:** διαφορετικές μορφές του ίδιου (δημοτικού) τραγουδιού.
- 20. Παραλογές:** δημοτικά τραγούδια που αναφέρονται σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις της ανθρωπίνης ζωής και ειδικότερα στις δραματικές. Οι υποθέσεις των παραλογών προέρχονται από αρχαίους μύθους, νεότερες παραδόσεις, δραματικά κοινωνικά περιστατικά ή είναι εντελώς πλαστές. Πρόκειται για τα τεχνικότερα τραγούδια και χαρακτηρίζονται από τη δραματική τους μορφή (τέλειος μύθος, υπερφυσικό στοιχείο, διάλογοι, περιπτώσεις και αναγνωρίσεις, λύση άλλοτε ευτυχής, άλλοτε θλιβερή).

21. Παρνασσισμός: λογοτεχνικό κίνημα που γεννήθηκε στη Γαλλία στα μέσα του 19ου αιώνα και απορρίπτει την τεχνοτροπία του ρομαντισμού ενώ στηρίζεται στην κλασική παράδοση. Στην Ελλάδα παρνασσικά ποιήματα έγραψαν ο Παλαμάς, ο Δροσίνης, ο Βιζυηνός, ο Μαβίλης, ο Σικελιανός, ο Βάρναλης και κυρίως ο Γρυπάρης, οι οποίοι και εξέφρασαν το πατριωτικό συναίσθημα και τη λατρεία του κλασικού. Οι ποιητές αυτοί επεξεργάζονταν τους στίχους τους και φρόντιζαν την ομοιοκαταληξία.

22. «Πεζογράφημα»: «μικροαφήγηση», όρος που χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά από τον συγγραφέα Γιώργο Ιωάννου για να χαρακτηρίσει τα αφηγήματα

της συλλογής του Για ένα φιλότιμο. Τα «πεζογραφήματα» βασίζονται κυρίως σε βιωματικό υλικό και στηρίζονται στη μνήμη και την παρατήρηση.

23. Προφορικός λαϊκός λόγος: τραγούδια, παροιμίες, παραδόσεις, μύθοι, παραμύθια που εκφράζουν την ψυχή του λαού.

24. Ρεαλισμός: το κίνημα που αναπτύσσεται στη Γαλλία από τα μέσα του 19ου αιώνα και συνδέεται με την ανάπτυξη των θετικών επιστημών. Οι ρεαλιστές πιστεύουν στην επιστήμη και υποτάσσονται στα πραγματικά γεγονότα. Η λογοτεχνία επομένως (κυρίως η πεζογραφία) εγκαταλείπει τη φαντασία και το συναίσθημα και υιοθετεί τη μέθοδο των θετικών επιστημών: παρατηρεί δηλαδή και περιγράφει

τα γεγονότα ώστε να αποδίδεται πιστά η πραγματικότητα.

25. Ρομαντισμός: καλλιτεχνικό ρεύμα που εμφανίστηκε στην Ευρώπη στα τέλη του 18ου - αρχές 19ου αιώνα ως αντίδραση στον κλασικισμό και πήρε διαφορετική μορφή σε κάθε χώρα. Στην Ελλάδα εμφανίστηκε σχεδόν την ίδια εποχή που επικράτησε στη Γαλλία και κυριάρχησε στην ελληνική ποίηση για πενήντα ολόκληρα χρόνια. Οι ρομαντικοί κηρύσσουν την επιστροφή στις ρίζες των λαϊκών πολιτισμών. Αντί να μιμούνται δηλαδή τον Όμηρο και τους αρχαίους τραγικούς τώρα οι συγγραφείς επιδιώκουν να έχουν πρότυπο τον Σαίξπηρ και τον Βύρωνα. Οι ρομαντικοί προβάλλουν το ατομικό «εγώ» και αναζητούν το «ιδανικό» μέσα από την

προσωπική περιπέτεια. Αγαπημένα θέματα των ρομαντικών είναι η φύση, το θρησκευτικό συναίσθημα, ο έρωτας και ο θάνατος. Στο λεξιλόγιό τους οι ρομαντικοί συχνά χρησιμοποιούν τις λέξεις μελαγχολία, αγωνία, πάθος.

26. Συμβολισμός: ως λογοτεχνικό και καλλιτεχνικό ρεύμα γεννήθηκε και αυτός στη Γαλλία την ίδια εποχή με στόχο να εκφράσει τον άνθρωπο, τις ιδέες του και την πορεία του κόσμου σε υψηλότερες σφαίρες. Τον συμβολισμό χαρακτηρίζει η μουσικότητα και η υποβλητικότητα του στίχου. Πέρα από την πραγματικότητα που μπορούμε να περιγράψουμε, υπάρχει μια άλλη αλήθεια, πιο δυνατή, που αναδύεται μέσα από τα σύμβολα και την πλούσια φαντασία. Από τον συμβολισμό

επηρεάστηκαν ποιητές όπως ο Κωνσταντίνος Χατζόπουλος, ο Απόστολος Μελαχροινός, ο Λάμπρος Πορφύρας, ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου.

27. Συνειδησιακή ροή: ο όρος αυτός χρησιμοποιήθηκε από Άγγλους κριτικούς για να χαρακτηρίσει την τεχνική που απεικονίζει τις σκέψεις που ρέουν χωρίς φανερό λογικό ειρμό, όπως στο έργο του Προυστ, του Τζόις ή του Φόκνερ.

28. Υπαρξισμός: σημαντικό πνευματικό ρεύμα από τα κυριότερα του 20ού αιώνα, που επηρέασε τη σκέψη και τη λογοτεχνία της Ευρώπης μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Ο υπαρξισμός αναπτύχθηκε σε διαφορετικές κατευθύνσεις που κοινό σημείο τους ήταν η προβολή της απαισιόδοξης άποψης για την ύπαρξη και τη

ζωή του ανθρώπου και για την κατάκτηση της απόλυτης ελευθερίας του. Κύριοι εκπρόσωποι του υπαρξισμού ήταν οι Γάλλοι συγγραφείς Ζαν-Πωλ Σαρτρ (1905-1980) και Αλμπέρ Καμύ (1913-1960) που διοχέτευσαν την υπαρξιακή φιλοσοφική σκέψη σε αφηγηματικά, θεατρικά και δοκιμιακά έργα με μεγάλη απήχηση στο κοινό.

29. Υπερρεαλισμός: υπήρξε μεγάλο κίνημα που αγκάλιασε όλες τις τέχνες και εμφανίστηκε το 1924 επηρεασμένο από την ψυχανάλυση, με αρχηγό τον Γάλλο Αντρέ Μπρετόν και εκπροσώπους τους Πωλ Ελυάρ και Λουί Αραγκόν. Τους υπερρεαλιστές δεν τους απασχολεί η αληθοφάνεια αλλά το όνειρο, η φαντασία, το ασυνείδητο.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Στο Ευρετήριο Συγγραφέων τα γράμματα **A, B, Γ, Δ** και **E** δηλώνουν τον 1ο, 2ο, 3ο, 4ο και 5ο τόμο αντίστοιχα, ενώ οι αριθμοί αναφέρονται στην πρώτη από τις δύο ενδείξεις που αναγράφονται σε κάθε σελίδα.

Αγγελάκη-Ρουκ Κατερίνα **E** 108
Άγρας Τέλλος **Γ** 109
Αθανασιάδης Τάσος **Δ** 87
Αθανασούλης Κρίτων **E** 42
Αλαβέρας Τηλέμαχος **E** 71
Αλεξανδρόπουλος Μήτσος **E** 65
Αλεξάνδρου Άρης **E** 28, 103, 111
Αναγνωστάκης Μανόλης **E** 14, 22, 24
Αξιώτη Μέλπω **Δ** 85, **E** 47
Αξιώτης Διαμαντής **E** 118
Αποστολίδης Ρένος **E** 70

Αυγέρης Μάρκος Γ 94
Βαγενάς Νάσος Γ 88, Ε 108
Βακαλό Ελένη Ε 38
Βαλαωρίτης Αριστοτέλης Β 44, 67
Βαλαωρίτης Νάνος Ε 43
Βαλτινός Θανάσης Ε 66
Βαμβουνάκη Μάρω Ε 119
Βαρβιτσιώτης Τάκης Ε 40
Βάρναλης Κώστας Γ 99
Βασιλειάδης Νίκος Ε 114
Βασιλικός Βασίλης Ε 71, 102
Βαφόπουλος Γιώργος Ε 40
Βενέζης Ηλίας Δ 44, 54
Βηλαράς Ιωάννης Α 133
Βιζυηνός Γεώργιος Γ 35, 58
Βικέλας Δημήτριος Β 96, 100, Γ 35
Βλαστός Πέτρος Γ 67
Βλαχογιάννης Γιάννης Β 33, Γ 51, 58
Βότση Όλγα Ε 33
Βούλγαρις Ευγένιος Α 119
Βουτυράς Δημοσθένης Γ 113
Βρεττάκος Νικηφόρος Δ 40

Γαλανάκη Ρέα **E** 117
Γιαννόπουλος Αλκ. **Δ** 93
Γιατρομανωλάκης Γιώργης **E** 110, 113
Γκανάς Μιχάλης **E** 108
Γκάτσος Νίκος **Δ** 13, 42, **E** 42
Γκόρπας Θωμάς **E** 96
Γκρίτση-Μιλλιέξ Τατιάνα **E** 57
Γληνός Δημήτρης **Γ** 67
Γονατάς Ε. Χ. **E** 36
Γουζέλης Δημ. **A** 134
Γρυπάρης Ιωάννης **Γ** 23
Δάλλας Γιάννης **E** 41
Δαπόντες Καισάριος **A** 48
Δέλιος Γιώργος **Δ** 93
Δελμούζος Αλέξανδρος **Γ** 67
Δέλτα Πηνελόπη **Γ** 66
Δενέγρης Τάσος **E** 97
Δημητρίου Σωτήρης **E** 119
Δημουλά Κική **E** 93
Δημόπουλος Κ. **B** 96
Δούκα Μάρω **E** 111, 112
Δούκας Νεόφυτος **A** 120

Δούκας Στρατής **Δ** 44, 47
Δραγούμης Ίων **Γ** 65
Δρακονταειδής Φίλιππος **Ε** 110
Δροσίνης Γεώργιος **Γ** 22, 58
Εγγονόπουλος Νίκος **Δ** 13, 28
Ελληνική Νομαρχία, Ανώνυμος
Α 126, 129
Ελευθερίου Μάνος **Ε** 92
Ελύτης Οδυσσέας **Δ** 13, 29, 31, 32
Εμπειρικός Ανδρέας **Δ** 13, 24
Ευαγγέλου Ανέστης **Ε** 90
Εφταλιώτης Αργύρης **Γ** 52, 53, 67
Ζαλοκώστας Γεώργιος **Β** 80
Ζαμπέλιος Ιωάννης **Β** 72
Ζαμπέλιος Σπυρίδων **Β** 35
Ζατέλη Ζυράννα **Ε** 118
Ζέη Άλκη **Ε** 115
Ζωγράφου Λιλή **Ε** 67
Ησαΐα Νανά **Ε** 95
Θέμελης Γιώργος **Ε** 32
Θέμελης Νίκος **Ε** 119
Θεοδωρόπουλος Τάκης **Ε** 118

Θεοτοκάς Γιώργος **Δ** 6, 63, 66
Θεοτόκης Κωνσταντίνος **Γ** 62
Θεοτόκης Νικηφόρος **Α** 120
Ιορδανίδου Μαρία **Ε** 55
Ιωάννου Γιώργος **Ε** 70
Καβάφης Κωνσταντίνος **Γ** 84, 87, 92
Καββαδίας Νίκος **Ε** 30
Καζαντζάκης Νίκος **Ε** 47, 48, 54
Καζαντζής Τόλης **Ε** 111
Κακναβάτος Έκτωρ **Ε** 43
Κάλβος Ανδρέας **Β** 24, 44, 61, 63
Καλιότσος Παντελής **Ε** 115
Καλοσγούρος Γεώργιος **Β** 44
Καλούτσας Τάσος **Ε** 119
Καλλιγιάς Παύλος **Β** 89
Καμπάς Νικόλαος **Γ** 22
Καμπούρογλους Δημήτριος **Γ** 58, 72
Καμπύσης Γιάννης **Γ** 75
Καραβίτης Βασίλης **Ε** 97
Καραγάτσης Μ. (Μίτια) **Δ** 76, 81
Καραπάνου Μαργαρίτα **Ε** 111, 112
Καρέλλη Ζωή **Ε** 33

Καρκαβίτσας Ανδρέας **Γ** 46, 48
Καρούζος Νίκος **Ε** 33
Καρυωτάκης Κώστας **Γ** 12, 103
Καστανάκης Θράσος **Δ** 75, 76
Καταρτζής Δημήτριος **Α** 120
Κατσαρός Μιχάλης **Ε** 30
Καχτίσης Νίκος **Ε** 71
Κέντρου-Αγαθοπούλου Μαρία **Ε** 92
Κοδρικάς Παναγιώτης **Α** 120
Κόκκος Δημήτριος **Γ** 75
Κολοκοτρώνης Θεόδωρος (απομνη-
μονεύματα) **Β** 30
Κονδυλάκης Ιωάννης **Γ** 49
Κόντογλου Φώτης **Β** 13, **Δ** 44, 45
Κοντός Γιάννης **Ε** 108
Κοραής Αδαμάντιος **Α** 26, 83, 101,
136, 139, 143
Κορνάρος Βιτσέντζος **Α** 63, 82, 90
Κόρφης Τάσος **Ε** 92
Κουμανταρέας Μένης **Ε** 103-104
Κορομηλάς Δημήτριος **Γ** 75
Κούσουλας Λουκάς **Ε** 96

Κουτούζης Νικόλαος **A** 134, **B** 43
Κρανάκη Μιμίκια **E** 58
Κρυστάλλης Κώστας **Γ** 28
Κωνσταντάς Γρηγόριος **A** 121
Λαπαθιώτης Ναπολέων **Γ** 107
Λασκαράτος Ανδρέας **B** 68
Λειβαδίτης Τάσος **E** 18
Λεοντάρης Βύρων **E** 89
Λυμπεράκη Μαργαρίτα **E** 57
Μαβίλης Λορέντζος **B** 44, 69, 70
Μαγκλής Γιάννης **E** 115
Μακρυγιάννης Ιωάννης **B** 32
Μαλακάσης Μιλτιάδης **Γ** 29
Μανουσάκης Γιώργης **E** 97
Μαρκίδης Μάριος **E** 96
Μάρκογλου Πρόδρομος **E** 89
Μαρκοράς Γεράσιμος **B** 44, 60
Μαρτελάος Αντώνιος **A** 134, **B** 43
Μαρτζώκης Στέφανος **B** 72
Μαστοράκη Τζένη **E** 108
Μάτεσις Αντώνιος **B** 44, 57
Μαυροκορδάτος Νικόλαος **A** 114

Μαυρουδής Κώστας
Μελάς Λέων **B** 99
Μελάς Σπύρος **Γ** 77
Μελαχροινός Απόστολος **Γ** 12
Μελισσάνθη **E** 33
Μέσκος Μάρκος **E** 89
Μηλιώνης Χριστόφορος **E** 103
Μηνιάτης Ηλίας **A** 112
Μητσάκης Μιχαήλ **Γ** 59
Μήτσου Ανδρέας **E** 119
Μίγγας Δημήτριος **E** 119
Μοισιόδακας Ιώσηπος **A** 120
Μουτζάν-Μαρτινέγκου Ελισσάβετ
B 36, 38
Μπεράτης Γιάννης **Δ** 84
Μπεργαδής **A** 74
Μπόγρης Δημήτρης **Γ** 77
Μπούμη-Παπά Ρίτα **E** 42
Μπουνιαλής Μαρίνος Τζάνες **A** 104
Μυριβήλης Στράτης **Δ** 44, 50, 52
Μωραϊτίδης Αλέξανδρος **Γ** 70
Νεγρεπόντης Γιάννης **E** 96

Νικηφόρου Τόλης **E** 92
Νιρβάνας Παύλος **Γ** 72
Νόλλας Δημήτρης **E** 110, 111
Ξανθόπουλος Λευτέρης **E** 114
Ξενόπουλος Γρηγόριος **Γ** 55, 76
Ξένος Στέφανος **B** 92
Ξεφλούδας Στέλιος **Δ** 91
Ορφανίδης Θεόδωρος **B** 80
Ουράνης Κώστας **Γ** 111
Παλαιολόγος Γρηγόριος **B** 88
Παλαμάς Κωστής **A** 22, 97, **B** 27,
Γ 13, 17, 58
Πάλλης Αλέξανδρος **Γ** 51, 67
Παναγιωτόπουλος Ι.Μ. **Δ** 89
Παπαγεωργίου Κώστας **E** 94, 108-109
Πανσέληνος Αλέξης **E** 117
Παπαδημητρακόπουλος Ηλίας **E** 111
Παπαδιαμάντης Αλέξανδρος **Γ** 33,
40, 58
Παπαδίτσας Δημήτρης **E** 36
Παπανικολάου Μήτσος **Γ** 107
Παπαντωνίου Ζαχαρίας **Γ** 12, 73

Παπαρρηγόπουλος Δημήτριος **B** 81

Παπαρρηγόπουλος Κωνσταντίνος
B 35

Παπατσώνης Τάκης **Γ** 112

Παππάς Νίκος **E** 42

Παράσχος Αχιλλεύς **B** 81

Πάριος Αθανάσιος **A** 120

Πασαγιάννης Σπήλιος **Γ** 29

Πατρίκιος Τίτος **E** 21

Παυλόπουλος Γιώργης **E** 42

Πεντζίκης Νίκος-Γαβριήλ **Δ** 94

Πετσάλης-Διομήδης Θανάσης **Δ** 82

Πιτσιπιός Ιάκωβος **B** 86

Πλασκοβίτης Σπύρος **E** 71, 101

Πολίτης Κοσμάς **Δ** 59, 62

Πολίτης Φώτος **Γ** 67

Πολυδούρη Μαρία **Γ** 107

Πολυλάς Ιάκωβος **B** 44, 56

Πορφύρας Λάμπρος **Γ** 12, 27

Πρεβελάκης Παντελής **Δ** 82

Προβελέγγιος Αριστομένης **Γ** 58

Πτωχοπρόδρομος **A** 25

Ραγκαβής Αλέξανδρος-Ρίζος **A** 41,
B 35, 77, 89

Ραπτόπουλος Βαγγέλης **E** 119

Ρήγας Βελενστινλής (Φεραίος) **A** 101,
121

Ρίζος-Νερούλος Ιακωβάκης **B** 76

Ρίτσος Γιάννης **Δ** 35

Ροΐδης Εμμανουήλ **B** 92

Σαμαράκης Αντώνης **E** 68

Σαραντάρης Γιώργος **Δ** 42

Σαρή Ζωρζ **E** 116

Σαχτούρης Μίλτος **E** 15, 34

Σεφέρης Γιώργος **A** 84, **Γ** 92, **Δ** 17, 20

Σικελιανός Άγγελος **Γ** 93, 98

Σινόπουλος Τάκης **E** 38

Σκαρίμπας Γιάννης **Δ** 90

Σκίπης Σωτήρης **Γ** 58

Σκούφος Φραγκίσκος **A** 111

Σολωμός Διονύσιος **A** 84, 88, **B** 24,
28, 44, 46, 50, 54

Σουρής Γεώργιος **Γ** 58

Σουρούνης Αντώνιος **E** 111, 113

Σούτσος Αλέξανδρος **B** 79, 85
Σούτσος Παναγιώτης **B** 79, 84
Στεργιόπουλος Κώστας **E** 96
Σφακιανάκης Άρης **E** 119
Σωτηρίου Διδώ **E** 55
Ταχτσής Κώστας **E** 59
Τερζάκης Άγγελος **Δ** 13, 66, 69, 74
Τερτσέτης Γεώργιος **B** 44, 59
Τριανταφύλλου Σώτη **E** 119
Τρικούπης Σπυρίδων **B** 49
Τρωίλος Ιωάννης Ανδρέας **A** 93
Τσακνιά Αμαλία **E** 95
Τσακνιάς Σπύρος **E** 95
Τσιαμπούσης Βασίλης **E** 119
Τσίρκας Στρατής **E** 60
Τυπάλδος Ιούλιος **B** 44, 59
Φακίνου Ευγενία **E** 118
Φιλιππίδης Δανιήλ **A** 121
Φιλύρας Ρώμος **Γ** 58, 110
Φόσκολος Μάρκος-Αντώνιος **A** 94
Φραγκιάς Αντρέας **E** 66
Φραγκόπουλος Θ.Δ. **E** 42

Φωκάς Νίκος **E** 95
Χάκκας Μάριος **E** 104
Χαραλαμπίδης Κυριάκος **E** 97
Χάρης Πέτρος **Δ** 89
Χαρπαντίδης Κοσμάς **E** 113
Χατζής Δημήτρης **E** 63
Χατζόπουλος Κωνσταντίνος **Γ** 12,
26, 60
Χειμωνάς Γιώργος **E** 71
Χορν Παντελής **Γ** 77
Χορτάτζης Γεώργιος **A** 63, 93, 97
Χουλιάρης Νίκος **E** 114
Χουρμούζιος Αιμίλιος **Δ** 89
Χρηστομάνος Κωνσταντίνος **Γ** 71,
76
Χριστιανόπουλος Ντίνος **E** 87
Χριστοδούλου Δήμητρα **E** 109
Χριστόπουλος Αθανάσιος **A** 133
Ψυχάρης Γιάννης **Γ** 9, 69

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

**Α΄ Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ
(1000-1204)**

Νεοελληνική λογοτεχνία

**Ακριτικά τραγούδια
Βυζαντινή «δημώδης γραμματεία»
Έπος του Βασίλειου Διγενή Ακρί-
τα
Προδρομικά ποιήματα
Σπανέας**

Ξένη λογοτεχνία

**Δημώδης λογοτεχνία με εξιστόρη-
ση ηρωικών γεγονότων
[Chansons de Roland στη γαλλι-
κή γλώσσα
Το έπος του βασιλιά Αρθούρου και
το έπος των Νιμπελούγκεν στη
γερμανική γλώσσα]**

Ιστορία

Οικονομική και δημογραφική ανάπτυξη της δυτικής Ευρώπης (γεωργική επανάσταση, καθιέρωση τεχνολογικών καινοτομιών, ανάπτυξη εμπορικών δραστηριοτήτων)

Δημιουργία της τάξης των ιπποτών. Εμφάνιση της κοινωνίας των αστών

**Ακμή της Μακεδονικής δυναστείας
Τεχνολογικά επιτεύγματα των Βυζαντινών**

Θρησκευτική διάσταση Ανατολής-Δύσης (Σχίσμα 1054)

Μάχη στο Ματζικέρτ (1071)

Β΄ Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ (1204-1453)

Νεοελληνική λογοτεχνία

**Χρονικόν του Μορέως (περ. 1300)
Έμμετρα ιπποτικά μυθιστορήματα:
Βέλθανδρος και Χρυσάντζα,
Λίβιστρος και Ροδάμνη,
Ιμπέριος και Μαργαρώνα
Ποιήματα από τον κόσμο των φυ-
τών και των ζώων:
Φυσιολόγος (12ος αι.),
Διήγησις παιδιόφραστος των
τετραπόδων ζώων,
Πουολόγος**

Ξένη λογοτεχνία

**Dante Aligheri (1265-1321), Θεία
Κωμωδία
Boccaccio Giovanni (1313-1375),
Το Δεκαήμερο**

**Petrarcha Francesco (1304-1374),
Λυρικά (στη λατινική και την ιταλι-
κή γλώσσα)**

Ιστορία

**Άλωση της Κων/πολης από τους
σταυροφόρους (1204)**

**Έναρξη της Φραγκοκρατίας στον
ελλαδικό χώρο**

**Σύνταξη της Μεγάλης Χάρτας των
Ελευθεριών (Magna Charta, 1215)**

**Εκατονταετής Πόλεμος μεταξύ Αγ-
γλίας και Γαλλίας (1339-1453)**

**Σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας
(1438-1439)**

**Αποδοχή της πλήρους υποταγής
της Ορθόδοξης στην Καθολική
Εκκλησία**

**Άλωση της Κωνσταντινούπολης
από τους Τούρκους. Οριστικό τέ-
λος της Βυζαντινής Αυτοκρατορί-
ας (1453)**

**Έλληνες Λόγιοι στη Δύση
Ο πολιτισμός του Ισλάμ
Επιδράσεις στην Ευρώπη**

**Γ' Η ΠΡΟΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1453-1821)**

**(α) Από την Άλωση της Πόλης
μέχρι την κατάληψη της
Κρήτης από τους Τούρκους
(1453-1669)**

Νεοελληνική λογοτεχνία

**Το δημοτικό τραγούδι
Ο Απόκοπος του Μπεργαδή
Γαδάρου, λύκου και αλεπούς διή-
γησις χαρίεις
Βιντσέντζου Κορνάρου, Ο Ερωτό-
κριτος
Η Βοσκοπούλα (1627)
Η Θυσία του Αβραάμ (1635)
Γ. Χορτάτση, Η Ερωφίλη, Ο Κα-
τζούρμπος, Η Πανώρια (1585-1600)**

Κυπριακά ερωτικά τραγούδια (1570)

Ξένη λογοτεχνία

Torquato Tasso (1544-1595), Απελευθερωμένη Ιερουσαλήμ

Niccolo Machiavelli, Ο Πρίγκιπας

François Rabelais, Πανταγκρυέλ

(1531-1532)

Ariosto (1474-1533), Μαινόμενος

Ορλάνδος (1532)

Michel Eyquem de Montaigne

(1533-1592), Δοκίμια (1580)

Luis de Camoes (1524-1580), Λου-

ζιτανοί

William Shakespeare (1564-1616),

Ριχάρδος Β' (1594), Ρωμαίος και

Ιουλιέτα (1597), Άμλετ (1602)

Miguel de Cervantes Saavedra

(1547-1616), Ο Δον Κιχώτης (1605)

Molière (1622-1673), Ταρτούφος

(1664), Δον Ζουάν (1665)

Ιστορία

**Περίοδος της Αναγέννησης
Το κίνημα του Ανθρωπισμού
Εξερευνητικά ταξίδια προς αναζή-
τηση νέων θαλάσσιων δρόμων
και χωρών. Ο πρώτος περίπλους
της γης**

**Ολοκλήρωση της κατάληψης του
μεγαλύτερου μέρους του ελλαδι-
κού χώρου από τους Οθωμανούς
Η Κύπρος, η Κρήτη και τα Επτά-
νησα παραμένουν υπό βενετική
κυριαρχία**

**Θρησκευτική Μεταρρύθμιση
(1517-1555) (Λούθηρος, Ζβίγγλιος,
Καλβίνος)**

Ομολογία της Αυγούστας (1530)

**Οριστική ρήξη Εκκλησίας της Αγ-
γλίας με τη Ρώμη**

**Η συνθήκη της Αυγούστας ανα-
γνωρίζει τον Λουθηρανισμό (1555)**

**Ναυμαχία της Ναυπάκτου, 1571
Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου
(1572)**

**Σχολείο ελληνικής κοινότητας Βε-
νετίας (1593)**

**Το Πατριαρχείο της Κωνσταντινού-
πολης μεταφέρεται στο Φανάρι
Επαναστατικά κινήματα στις υπό
οθωμανική κυριαρχία περιοχές
του ελλαδικού χώρου**

**Τριακονταετής πόλεμος (1618-1648)
Ο αστρονόμος Γαλιλαίος διώκεται
από την Ιερά Εξέταση (1633)**

**Ίδρυση του Φλαγγινιανού Ελλη-
νομουσείου στη Βενετία (1648)**

**Κατάληψη της Κρήτης από τους
Οθωμανούς**

**(β) Από την πτώση της Κρήτης
μέχρι την Επανάσταση
(1669-1821)**

Νεοελληνική λογοτεχνία

**Μαρίνος Τζάνες Μπουνιαλής, Διή-
γησις διά στίχων του δεινού Κρη-
τικού πολέμου**

Τα Άνθη ευλαβείας (1708)

**Φραγκίσκος Σκούφος, Τέχνη Ρη-
τορικής**

**Νικόλαος Μαυροκορδάτος, Φιλο-
θέου Πάρεργα**

**Νικόλαος Θεοτόκης, Κυριακοδρό-
μιον**

**Γρηγόριος Κωνσταντάς, Δανιήλ
Φιλιππίδης, Γεωγραφία Νεωτερική
Ρήγας Φεραίος, Σχολείον ντελικά-
των Εραστών (1790), Φυσικής
Απάνθισμα, Μεγάλη Χάρτα της
Ελλάδος, Νέα Πολιτική Διοίκηση**

Ανώνυμος του 1789

Ελληνική Νομαρχία (1806)

Ι. Μοισιόδαξ, Παιδαγωγία

Αθανάσιος Χριστόπουλος, Λυρικά (1811)

Ο ΡωσοΑγγλοΓάλλος (1805)

Αδαμάντιος Κοραΐς, Αδελφική Διδασκαλία, Άσμα Πολεμιστήριον,

Υπόμνημα, Ο Παπατρέχας

Δ. Γουζέλης, Ο Χάσης (1795)

Χρονικό του Γαλαξειδιού (1703)

Ξένη λογοτεχνία

Jean Racine (1639-1699), Φαίδρα (1677)

Jean de la Fontaine (1621-1695), Οι Μύθοι (1668-1695)

John Milton (1608-1674), Ο απολεσθείς Παράδεισος (1667)

Defoe, Ροβινσών Κρούσος (1719)

Jonathan Swift, Τα ταξίδια του Γκιούλιβερ (1726)

**Wolfgang von Goethe (1749-1832),
Τα πάθη του νεαρού Βέρθερου
(1774), Φάουστ (1790)**

**Jean Zac Rousseau, Εξομολογή-
σεις (1782)**

**Vittorio Alfieri (1749-1809), Σαούλ
(1782)**

Ugo Foscolo, Οι τάφοι (1807)

**Friedrich von Schiller (1759-1805),
Στοχαστικά λυρικά (1795)**

**Friedrich von Schlegel, Μαθήματα
δραματικής Λογοτεχνίας (1809)**

Ιστορία

**Αρχίζει η παρακμή της Οθωμανι-
κής Αυτοκρατορίας**

**Ένδοξη Επανάσταση στην Αγγλία
(1688)**

**Περίοδος του Διαφωτισμού (Αιώ-
νας των Φώτων) (1688-1789)**

**Έναρξη της Βιομηχανικής Επανά-
στασης από την Αγγλία**

Εκδίδεται το Habeas Corpus act σχετικά με την προσωπική ασφάλεια των πολιτών (1679)

Περίοδος του Νεοελληνικού Διαφωτισμού (1750-1821)

Επταετής Πόλεμος μεταξύ Αγγλίας και Γαλλίας (1756-1763)

Ο Βενετός Μοροζίνης πολιορκεί την Αθήνα και ανατινάζει τον Παρθενώνα

Ο φυσικός Νεύτωνα διατυπώνει τους νόμους της παγκόσμιας έλξης

Η Διακήρυξη των δικαιωμάτων (Bill of rights) εξασφαλίζει τα συνταγματικά δικαιώματα του αγγλικού λαού (1688)

Ο Μέγας Πέτρος τσάρος της Ρωσίας (1689)

Α΄ Ρωσοτουρκικός Πόλεμος (1768-1774)

Συνθήκη Κιουτσούκ-Καϊναρτζή μεταξύ Ρωσίας και Οθωμανικής Αυτοκρατορίας (1774)

Αμερικανική Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας (1776)

Β΄ Ρωσοτουρκικός Πόλεμος (1787-1792)

Κατάληψη της Βαστίλης, Γαλλική Επανάσταση (1789)

Ιόνιος Πολιτεία (1800)

Ίδρυση της Φιλικής Εταιρείας (Οδησός 1814)

Ήττα του Ναπολέοντα στη μάχη του Βατερλώ (1815)

Συνθήκη των Παρισίων με την οποία ιδρύονται τα Ηνωμένα Κράτη των Ιονίων Νήσων υπό την προστασία της Αγγλίας

Ο λόρδος Μπάιρον επισκέπτεται για πρώτη φορά την Ελλάδα (1809)

Συνέδριο της Βιέννης. Ιερή Συμμαχία (1815)

Δ' Η ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΚΑΙ ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΓΕΝΙΑ ΤΟΥ 1880 (1821-1880)

Νεοελληνική λογοτεχνία

Παλαιών Πατρών Γερμανός, Υπομνήματα περί της Επανάστασεως της Ελλάδος

Εμμανουήλ Ξάνθος, Δοκίμιον ιστορικόν περί της Φιλικής Εταιρείας (1836)

Ιωάννη Μακρυγιάννη, Απομνημονεύματα (1829)

Γιάννης Βλαχογιάννης, Ενθυμήματα στρατιωτικά της Επανάστασης των Ελλήνων (1821-1833)

Διονύσιος Σολωμός, Ύμνος εις την Ελευθερίαν (1823), Η γυναίκα της Ζάκυθος, Ο Κρητικός, Οι ελεύθεροι πολιορκημένοι

**Αντώνιος Μάτεσις, Ο Βασιλικός
Γεράσιμος Μαρκοράς, Ο Όρκος,
Ποιητικά Έργα και Μικρά Ταξίδια
Ανδρέας Κάλβος, Λύρα (1824),
Λυρικά (1826)**

**Αριστοτέλης Βαλαωρίτης, Ο
Αστραπόγιαννος
Ανδρέας Λασκαράτος, Χαρακτή-
ρες**

**Λορέντζος Μαβίλης, Λήθη, Καλλι-
πάτεια**

**Ιωάννης Ζαμπέλιος, Τιμολέων,
Μήδεια**

**Ιακωβάκης Ρίζος-Νερουλός, Ιστο-
ρία των νεοελληνικών γραμμάτων
Αλέξανδρος Σούτσος, Σάτιραι
(1827)**

**Ιάκωβος Πιτσιπίος, Η ορφανή της
Χίου**

**Αλέξανδρος-Ρίζος Ραγκαβής, Ο
Αυθέντης του Μορέως**

**Εμμανουήλ Ροΐδης, Η Πάπισσα
Ιωάννα (1866)**

**Δημήτριος Βικέλας, Λουκής Λάρας
Ιωάννης Παπαδιαμαντόπουλος
(Jean Moréas), «Μανιφέστο του
Συμβολισμού»**

Ξένη λογοτεχνία

**Alfonse de Lamartine (1790-1869),
Ποιητικοί στοχασμοί**

**Jane Austen, Μάνσφηντ Παρκ
(1814)**

**Percy Shelley (1792-1822), Υπερά-
σπιση της ποίησης (1821)**

**Claude-Charles Fauriel, Δημοτικά
τραγούδια της σύγχρονης Ελλά-
δας (1824)**

Hölderlin, Ποιήματα (1826)

**Victor Hugo (1802-1885), Η Πανα-
γία των Παρισίων, Οι Άθλιοι (1862)**

John Keats (1795-1821), Ενδυμίων

Henry Beyle/Stendhal (1783-1842)

Το κόκκινο και το μαύρο (1831),

Το μοναστήρι της Πάρμας (1839)

Honoré de Balzac (1799-1850), Ευ-

γενία Γκραντέ (1833), Οι κληρο-

νόμοι (1842)

Charles Dickens (1812-1870), Δα-

βίδ Κόπερφιλντ (1849-1850), Όλι-

βερ Τουίστ (1838)

Αλέξανδρος Δουμάς (1824-1895),

Οι τρεις σωματοφύλακες (1844)

Charles Baudelaire (1821-1867) Άν-

θη του κακού (1857)

Gustave Flaubert (1821-1880), Μα-

ντάμ Μποβαρύ (1857)

Lev Nikolayevich Tolstoi, Πόλεμος

και Ειρήνη (1864)

Jules Verne (1828-1905), Ταξίδι

στο κέντρο της γης (1864)

Fiodor Dostoyevski (1821-1881),

Έγκλημα και τιμωρία (1866)

**Ivan Tourgenief, Ο βασιλιάς Ληρ
στη στέπα (1870)**

**Mark Twain, Οι περιπέτειες του
Τωμ Σώγιερ (1875)**

**Emile Zola (1840-1902), Νανά
(1880)**

**Alexander Pouskin (1799-1837),
Μπόρις Γκουντούνωφ, Ο χάλκι-
νος καβαλάρης (1833)**

**Walter Scott (1771-1832), Ιβανόης
(1819)**

Ιστορία

**Εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα
στις ισπανικές αποικίες της Λατινι-
κής Αμερικής (1810-1826)**

**Ελληνική Επανάσταση-Αγώνας
της ανεξαρτησίας (1821-1827)**

**Α΄ Εθνοσυνέλευση στην Επίδαυρο
(1822)**

**Α΄ πολιορκία του Μεσολογγίου
(1822)**

Δόγμα Μονρόε (1823)

Ο Κολοκοτρώνης φυλακίζεται

Ο Ιμπραήμ αποβιβάζεται στην Πελοπόννησο (1825)

Έξοδος του Μεσολογγίου (1826)

Πρωτόκολλο Πετρούπολης (1826)

Ναυμαχία του Ναυαρίνου (1827)

Ο Ιωάννης Καποδίστριας πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδος (1827-31)

Συνθήκη του Λονδίνου

Ο Ι. Καποδίστριας φθάνει στο Ναύπλιο (1828)

Δ' Εθνοσυνέλευση, Συνθήκη Ανδριανουπόλεως (1829)

Με το Πρωτόκολλο του Λονδίνου η Ελλάδα γίνεται ανεξάρτητο κράτος (1830)

Ιουλιανή επανάσταση στο Παρίσι (1830)

Δολοφονία του Καποδίστρια (1831)

Ο Όθων εκλέγεται βασιλιάς της Ελλάδας (1833)

**Η Αθήνα γίνεται πρωτεύουσα
(1835)**

Ίδρυση του Πανεπιστημίου Αθηνών (1837)

**Η εξέγερση της 3ης Σεπτεμβρίου
(1843) και το Σύνταγμα του 1844**

**Ο Κωλέττης πρωθυπουργός μετά
την ψήφιση του Συντάγματος (1844)**

**Επανάσταση των χωρικών στην
Κεφαλλονιά**

**Engels-Marx, Κομμουνιστικό μανι-
φέστο (1848)**

**Οι Επαναστάσεις του 1848 - «Η
Άνοιξη των Λαών»**

**Συνταγματικές μεταρρυθμίσεις στα
Ιόνια νησιά (1849)**

**Αποκλεισμός του Πειραιά από
τους Αγγλογάλλους (1854)**

Κριμαϊκός πόλεμος (1853-1856)

Έξωση του Όθωνα (1862)

Ενοποίηση Ιταλίας (1861)

Έναρξη αμερικανικού εμφυλίου πολέμου (1861-1865) και απόσχιση νοτίων πολιτειών

Ίδρυση του Πολυτεχνείου στην Αθήνα (1862)

Ο Γεώργιος ο Α΄ βασιλιάς των Ελλήνων (1863)

Το Σύνταγμα του 1864 καθιερώνει την καθολική ψηφοφορία των ανδρών και θεσπίζει τη λαϊκή κυριαρχία. Οι Άγγλοι παραχωρούν τα Επτάνησα στην Ελλάδα (1864)

Φιλελευθερισμός, Εθνικισμός, Σοσιαλιστική ιδεολογία: Ιδεολογίες και κινήματα που σφράγισαν την πορεία του νεότερου και σύγχρονου κόσμου

Πόλεμοι στην Ευρώπη (Πρωσία-Δανία, Πρωσία-Αυστρία)

Τα σοσιαλιστικά κόμματα της Ευρώπης ιδρύουν την Πρώτη Διεθνή (1863-1866)

**Κρητική Επανάσταση (1866-1869)
Ανατίναξη της Μονής Αρκαδίου
Πόλεμος Αυστρίας-Πρωσίας
Κ. Μαρξ, Το Κεφάλαιο (1867)
Ανασκαφές από τον Σλήμαν στην
Τροία (1870)
Κομμούνα στο Παρίσι
Ίδρυση της γερμανικής αυτοκρα-
τορίας (1871)
Ο Χαρίλαος Τρικούπης, πρωθυ-
πουργός, εισηγείται και επιβάλλει
την «αρχή της δεδηλωμένης»
(1875)
Ρωσοτουρκικός πόλεμος (1877-
1878)
Συνθήκη του Αγίου Στεφάνου
(1878). Η Κύπρος στους Άγγλους
Συνέδριο του Βερολίνου (1878)**

Ε΄ Η ΝΕΟΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ (1880-1930)

Νεοελληνική λογοτεχνία

**Γιάννης Ψυχάρης, Το ταξίδι μου
(1888)**

**Κωστής Παλαμάς, Ίαμβοι και Ανά-
παιστοι (1897), Η Ασάλευτη Ζωή
(1904), Ο Δωδεκάλογος του Γύ-
φτου (1907)**

**Γεώργιος Δροσίνης, Ιστοί αρά-
χνης (1880)**

**Ιωάννης Γρυπάρης, Σκαραβαίοι
και Τερακότες (1919)**

**Κωνσταντίνος Χατζόπουλος, Τα
ελεγεία και τα ειδύλλια (1898)**

**Κώστας Κρυστάλλης, Αγροτικά,
Ο τραγουδιστής του χωριού και
της στάνης**

Γεώργιος Βιζυηνός, Το αμάρτημα της μητρός μου (1883), Το μόνον της ζωής του ταξείδιον

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, Οι έμποροι των εθνών (1882-83),

Χρήστος Μηλιώνης (1885), Η φό- νισσα (1903)

Ανδρέας Καρκαβίτσας, Τα λόγια της πλώρης (1899), Ο Ζητιάνος (1896)

Ιωάννης Κονδυλάκης, Ο Πατού- χας (1892)

Αργύρης Εφταλιώτης, Τα τραγού- δια του ξενιτεμένου (1889)

Γρηγόρης Ξενόπουλος, Αναδυο- μένη (1925), Πλούσιοι και φτωχοί (1919)

Κωνσταντίνος Θεοτόκης, Η τιμή και το χρήμα (1914), Η ζωή και ο θάνατος του Καραβέλα (1920)

**Πηνελόπη Δέλτα, Τον καιρό του
Βουλγαροκτόνου
Ζαχαρίας Παπαντωνίου, Τα Ψηλά
βουνά (1918)
Παντελής Χορν, Το φιντανάκι
(1921)
Δημήτρης Μπόγρης, Τ' αρραβω-
νιάσματα (1925)
Κωνσταντίνος Καβάφης, Τα τείχη
(1896), Περιμένοντας τους βαρ-
βάρους
Άγγελος Σικελιανός, Μήτηρ Θεού
(1917), Ιερά οδός (1935)
Κώστας Βάρναλης, Το φως που
καίει (1922), Η αληθινή απολογία
του Σωκράτη (1931)
Κώστας Καρυωτάκης, Ο πόνος
του ανθρώπου και των πραγμάτων
(1919), Ελεγεία και Σάτιρες (1928)**

Ξένη λογοτεχνία

Henrik Ibsen (1828-1906), Βρυκόλακες (1881)

Friedrich Nietzsche, Τάδε έφη Ζαρατούστρα (1883)

Alfred Tennyson (1809-1892), Τα ειδύλλια του βασιλιά (1859-1885)

August Strindberg (1849-1912), Πατέρας (1887), Δεσποινίς Τζούλια (1888)

Stephane Mallarmé, Ποιήματα (1888)

Anton Pavlovich Tchekhov (1860-1904), Ο Θείος Βάνιας, Ο Γλάρος (1896)

Oscar Wilde (1854-1900), Το πορτρέτο του Ντόριαν Γκρέυ (1890)

Lev Nikolayevich Tolstoi (1828-1910), Πόλεμος και Ειρήνη, Άννα Καρένινα, (1875-1877), Η Ανάσταση (1899)

George Bernard Shaw, Άνθρωπος και Υπεράνθρωπος (1903)

Μαρκήσιος De Sade (1740-1814), Οι εκατόν είκοσι ημέρες στα Σόδομα (1904)

Maxim Gorky, Η μάνα (1907)

Miguel de Unamuno, Ποιήματα (1907)

1909-Απονομή βραβείου Νόμπελ Λογοτεχνίας στη Selma Lagerlef

Marcel Proust, Αναζητώντας το χαμένο χρόνο (1913)

Henri Barbusse, Η φωτιά (1916)

Paul Valéry, Το νεαρό πάτωμα (1917)

Herman Hesse, Ντέμιαν (1920)

1921-Απονομή βραβείου Νόμπελ Λογοτεχνίας στον Anatole France

Luigi Pirandello (1867-1936), Έξι πρόσωπα ζητούν συγγραφέα (1921), Ερρίκος ο Δ' (1923)

James Joyce, Οδυσσέας (1922)
T.S. Eliot, Έρημη χώρα (1922)
Vladimir Maiakovski (1893-1930),
Βλαντιμίρ Ίλιτς Λένιν (1924)

Ιστορία

Η Ελλάδα προσαρτά τη Θεσσαλία-Αγροτικό ζήτημα (1881)

Κατασκευή σιδηροδρομικού δικτύου (1882)

Εγκαίνια του πύργου του Άιφελ στο Παρίσι (1889)

Οικονομικές/κοινωνικές/πολιτικές συνέπειες της βιομηχανικής ανάπτυξης στην Ευρώπη

Η αποικιακή εξάπλωση των ευρωπαϊκών κρατών (1870-1914)

Εγκαίνια της διώρυγας της Κορίνθου (1893)

Ο Τρικούπης κηρύσσει πτώχευση του κράτους (1893)

Πόλεμος Κίνας-Ιαπωνίας (1894)

Οι Ολυμπιακοί αγώνες στην Αθήνα (1896)

Ελληνοτουρκικός πόλεμος (1897)

Πόλεμος των Μπόερς στην Αφρική (1899)

Ο Αϊνστάιν διατυπώνει την πρώτη θεωρία της σχετικότητας (1905)

Μακεδονικός αγώνας (1900-1908)

Επαναστατική κυβέρνηση Ελευθερίου Βενιζέλου στην Κρήτη (1908)

Επανάσταση των Νεοτούρκων υπό τον Κεμάλ Ατατούρκ (1908)

Το κίνημα στο Γουδί (1909)

Ελλάδα: Πορεία προς τον αστικό μετασχηματισμό και την εδαφική επέκταση

Ο Ε. Βενιζέλος πρωθυπουργός (1910)

Αναθεώρηση του Συντάγματος (1911)

Βαλκανικοί πόλεμοι (1912-1913)

Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης (1912)

Οι Βαλκανικοί πόλεμοι διπλασιάζουν την Ελλάδα

Προσάρτηση Μακεδονίας, Ηπείρου, νήσων Αιγαίου (1912-1913)

Απελευθέρωση των Ιωαννίνων, προσάρτηση της Κρήτης (1913)

Συνθήκη Βουκουρεστίου (1913)

Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος (1914-1918)

Η ανάπτυξη του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα (1914-1918)

Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση (1917)

Παραίτεται ο βασιλιάς Κωνσταντίνος. Η Ελλάδα στον πόλεμο με την πλευρά της Αντάντ (1917)

Ρωσική Επανάσταση (1917)

Συνθήκη Βερσαλλιών (18 Ιουνίου 1919)

Εκλογές στην Ελλάδα (1 Νοεμβρίου 1920), ήττα του Βενιζέλου

Συνθήκη των Σεβρών (10 Αυγούστου 1920) δημιουργεί την Ελλάδα των τριών ηπείρων και των πέντε θαλασσών

Ο Κεμάλ ανακόπτει την προέλαση των ελληνικών στρατευμάτων στη Μικρά Ασία (1921)

Μικρασιατική Καταστροφή (1922)

Συνθήκη της Λωζάννης (1923).

Κατάρρευση της Μεγάλης Ιδέας.

Ανταλλαγή πληθυσμών (1923)

ΣΤ' Η ΓΕΝΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑ

Νεοελληνική λογοτεχνία

Γιώργος Σεφέρης, Μυθιστόρημα (1935), Ημερολόγιο καταστρώματος Α' (1940)

Ανδρέας Εμπειρικός, Υψικάμινος, Ενδοχώρα (1945)

Νίκος Εγγονόπουλος, Μπολιβάρ (1944)

**Οδυσσέας Ελύτης, 'Ηλιος ο πρώ-
τος (1943), 'Αξιόν εστι
Γιάννης Ρίτσος, Επιτάφιος (1936),
Ρωμιοσύνη (1954)
Νικηφόρος Βρεττάκος, Ο Ταΰγετος
και η σιωπή (1949)
Νίκος Γκάτσος, Αμοργός (1943)
Φώτης Κόντογλου, Τ' Αϊβαλί, πα-
τρίδα μου
Στρατής Δούκας, Ιστορία ενός
αιχμαλώτου (1929)
Στράτης Μυριβήλης, Η ζωή εν τά-
φω (1924)
Ηλίας Βενέζης, Το νούμερο 31328
(1931)
Κοσμάς Πολίτης, Το λεμονοδάσος
(1931), Eroica (1937)
Γιώργος Θεοτοκάς, Η Αργώ (1936)
Άγγελος Τερζάκης, Πριγκιπέσσα
Ιζαμπώ (1945)**

**Θράσος Καστανάκης, Οι Πρίγκι-
πες (1924)**

**Μ. Καραγάτσης, Ο συνταγματάρ-
χης Λιάπκιν (1933)**

**Θανάσης Πετσάλης-Διομήδης,
Μαρία Πάρνη (1933)**

**Παντελής Πρεβελάκης, Το χρονικό
μιας πολιτείας (1938)**

**Γιάννης Μπεράτης, Το πλατύ πο-
τάμι (1946)**

**Μέλπω Αξιώτη, Θέλετε να χορέ-
ψομε, Μαρία; (1940)**

**Τάσος Αθανασιάδης, Οι Πανθέοι
(1948-61)**

**Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος, Τα πρό-
σωπα και τα κείμενα (1943-55)**

**Γιάννης Σκαρίμπας, Θείο τραγί
(1933)**

**Στέλιος Ξεφλούδας, Τα τετράδια
του Παύλου Φωτεινού (1930)**

Ξένη λογοτεχνία

André Breton, Μανιφέστο του υπερρεαλισμού (1924)

Thomas Mann, Το μαγικό βουνό (1924)

Eugene O' Neil, Πόθοι κάτω από τις λεύκες (1924)

F. Kafka, Ο πύργος (1926)

Eric Maria Remark, Ουδέν νεότερον από το δυτικό μέτωπο (1929)

1929-Απονομή του Βραβείου Νόμπελ Λογοτεχνίας στον Thomas Mann (1875-1955)

Paul Éluard, Έρωτας, ποίηση (1929)

André Breton, Δεύτερο Μανιφέστο του υπερρεαλισμού (1930)

Federico Garcia Lorca (1898-1936), Ματωμένος γάμος (1933), Το σπίτι της Μπερνάρντα Άλμπα (1936)

Louis Aragon, Οι κάμπανες της Βασιλείας (1934)

T.S. Eliot, Φονικό στην εκκλησιά (1935)

Margaret Michel, Όσα παίρνει ο άνεμος (1936)

1936-Απονομή του Βραβείου Νόμπελ Λογοτεχνίας στον Eugene O'Neil

Jean Paul Sartre, Ναυτία (1938)

Bertolt Brecht, Τρόμος και αθλιότητα του τρίτου Ράιχ (1935-1938)

Antoine de Saint-Exupery, Η γη των ανθρώπων (1939), Ο μικρός Πρίγκιπας

Ernest Hemingway, Για ποιον χτυπά η καμπάνα (1940)

Eugene O'Neil, Το μακρύ ταξίδι της μέρας μέσα στη νύχτα (1940)

Jean Anouilh, Αντιγόνη (1942)

Ιστορία

**Πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα
και κοινωνικά προβλήματα μετά
τη Συνθήκη της Λωζάννης
Η μεγάλη κρίση του 1929-1932
(Κραχ της Wall Street)
Συνέπειες στην Ευρώπη: φασι-
σμός και ναζισμός
Βαλκανική Διάσκεψη Κωνσταντι-
νούπολης (1931)
Έγγραφο του Ελευθερίου Βενιζέλου.
Κυβέρνηση Π. Τσαλδάρη
Ο Ρούσβελτ πρόεδρος των ΗΠΑ
Παλινόρθωση της βασιλείας στην
Ελλάδα (1935)
Θάνατος του Βενιζέλου (1936)
Δικτατορία της 4ης Αυγούστου
(1936)
Ισπανικός Εμφύλιος
Η Γερμανία προσαρτά την Αυσ-
τρία (1938)**

Ο Φράνκο στην Ισπανία. Η Αγγλία και η Γαλλία κηρύσσουν τον πόλεμο στη Γερμανία

Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (1939-1945)

Ελληνοϊταλικός πόλεμος (1940-1941)

Ο βασιλιάς και η κυβέρνηση στη Μέση Γερμανική και Ιταλική κατοχή (1941-1944)

Η Εθνική Αντίσταση (1941)

Απελευθέρωση της Αθήνας (1944).

Δεκεμβριανά

Ανάληψη της εξουσίας από τον Γ. Παπανδρέου

Συμφωνία Βάρκιζας (1945)

Επάνοδος Γεωργίου Β΄ (1946)

Ο Εμφύλιος Πόλεμος (1946-1949)

«Δόγμα Τρούμαν» (1947)

Θάνατος Γεωργίου Β΄. Ο Παύλος βασιλιάς

Ο Εμφύλιος Πόλεμος (1946-1949)

**Η ενσωμάτωση της Δωδεκανήσου
στο ελληνικό κράτος (1948)**

**Ζ' Η ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
(1945-1967)**

Πρώτη Μεταπολεμική Γενιά

Νεοελληνική λογοτεχνία

**Τάσος Λειβαδίτης, Μάχη στην άκρη
της νύχτας (1952), Ο άνθρωπος
με το ταμπούρλο (1956)**

Τίτος Πατρίκιος, Μαθητεία (1963)

**Μανόλης Αναγνωστάκης, Η συνέ-
χεια 3 (1962)**

**Άρης Αλεξάνδρου, Ακόμη τούτη η
Άνοιξη (1946)**

**Μιχάλης Κατσαρός, Κατά Σαδδου-
καίων (1953)**

Νίκος Καββαδίας, Πούσι (1947)

Νίκος Καρούζος, Ποιήματα (1961),

Η έλαφος των άστρων (1962)

Μίλτος Σαχτούρης, Η λησμονημένη (1945), Με το πρόσωπο στον τοίχο (1952)

Δημήτρης Παπαδίτσας, Εντός παρενθέσεως II (1949)

Τάκης Σινόπουλος, Μεταίχμιο (1951)

Γιάννης Δάλλας, Federico Garcia Lorca (1948)

Έκτωρ Κακναβάτος, Διασπορά (1961)

Νίκος Καζαντζάκης, Βίος και Πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά (1946), Ο καπετάν Μιχάλης (1950)

Διδώ Σωτηρίου, Τα ματωμένα χώματα (1962)

Μαρία Ιορδανίδου, Λωξάντρα (1963)

Μαργαρίτα Λυμπεράκη, Τα ψάθινα καπέλα (1946)

**Μιμικά Κρανάκη, Contre-temps
(1947)**

**Κώστας Ταχτσής, Το τρίτο στεφάνι
(1962)**

**Στρατής Τσίρκας, Ακυβέρνητες
Πολιτείες (1960-1965)**

**Δημήτρης Χατζής, Το τέλος της
μικρής μας πόλης (1962)**

**1963-Απονομή Βραβείου Νόμπελ
Λογοτεχνίας στον ποιητή Γεώργιο
Σεφέρη**

**Μήτσος Αλεξανδρόπουλος, Νύχτες
και αυγές - Η πολιτεία (1961)**

**Ανδρέας Φραγκιάς, Ο λοιμός
(1962)**

**Αντώνης Σαμαράκης, Ζητείται ελπίς
(1954)**

**Γιώργος Ιωάννου, Για ένα φιλότιμο
(1964)**

**Ρένος Αποστολίδης, Πυραμίδα
'67 (1950)**

**Βασίλης Βασιλικός, Η διήγηση
του Ιάσονα (1953), Το Ζ (1966)
Σπύρος Πλασκοβίτης, Το φράγμα
(1961)
Γιώργος Χειμωνάς, Η εκδρομή
(1964)**

Ξένη λογοτεχνία

**Albert Camus (1913-1960), Ο ξέ-
νος (1942), Ο επαναστατημένος
άνθρωπος (1951)**

**Italo Calvino (1923-1985), Το μο-
νοπάτι με τις φωλιές από αράχνες
(1947)**

**Ten. Williams, Λεωφορείον ο πό-
θος (1947)**

**1948-Απονομή Βραβείου Νόμπελ
Λογοτεχνίας στον T. S. Elliot**

George Orwell, 1984 (1949)

**Arthur Miller, Ο θάνατος του
εμποράκου (1949)**

**Jean-Paul Sartre (1905-1980), Ο
διάβολος και ο καλός θεός (1951)
Marguerite Yourcenar (1903-1989)
Αναμνήσεις του Αδριανού (1951)
1954-Απονομή Βραβείου Νόμπελ
Λογοτεχνίας στον Ernest
Hemingway
Alberto Moravia, Ο κονφορμιστής
(1957)
Boris Leonidovich Pasternak, Δό-
κτωρ Ζιβάγκο (1958)
Graham Green, Η εποχή των βρο-
χών (1961)
1962-Απονομή Βραβείου Νόμπελ
Λογοτεχνίας στον John Steinberg
Gabriel Garcia Marquez, Εκατό
χρόνια μοναξιάς (1967)**

Ιστορία

**1948-Ιδρύεται το κράτος του Ισραήλ
1949-Ιδρύεται το Βορειοανατολικό
Σύμφωνο (NATO)**

1950-Ο πόλεμος της Κορέας. Ο κόσμος χωρίζεται σε δύο σφαίρες επιρροής. ΗΠΑ και Σοβιετική Ένωση ανταγωνίζονται. Εποχή του ψυχρού πολέμου

1951-Κυβέρνηση Α. Παπάγου

1952-Είσοδος της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ

Κυπριακό Ζήτημα. Αγώνας των Κυπρίων εναντίον των Άγγλων

1954-Αρχίζει ο ένοπλος αγώνας της ΕΟΚΑ Α΄

1955-Σύμφωνο της Βαρσοβίας

1955-Κυβέρνηση Κωνσταντίνου Καραμανλή (ΕΡΕ)

1957-Δημιουργία της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ)

1958-Ο Σαρλ ντε Γκωλ γίνεται ο πρώτος πρόεδρος της 5ης Γαλλικής Δημοκρατίας

1959-Συμφωνία Ζυρίχης και Λονδίνου. Η Κύπρος ανεξάρτητη Δημοκρατία

1960-Ρήξη στις σχέσεις Σοβιετικής Ένωσης και Κίνας

1961-Ανέγερση του τείχους του Βερολίνου

1961-Γεωργίου Παπανδρέου: Ανένδοτος αγώνας

1963-Η Ένωση Κέντρου κερδίζει τις εκλογές. Παραίτηση Κυβέρνησης Καραμανλή

Δολοφονία του βουλευτή Γρηγόρη Λαμπράκη στη Θεσσαλονίκη

1964-Ο Γεώργιος Παπανδρέου κερδίζει με απόλυτη πλειοψηφία τις εκλογές

1963-Δολοφονείται ο Αμερικανός πρόεδρος Τζων Κέννεντυ

1964-Ιδρύεται η Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης (PLO)

1965-Παραίτηση Γ. Παπανδρέου.

Πολιτική κρίση

1965-Κατοχυρώνεται στις ΗΠΑ το δικαίωμα ψήφου για τους μαύρους

1965-Πόλεμος στο Βιετνάμ

1966-Υπηρεσιακή κυβέρνηση Ι.

Παρασκευόπουλου (διοικητή της Εθνικής Τράπεζας)

1967-Πόλεμος των 6 ημερών. Το Ισραήλ προσαρτά τη δυτική όχθη, τη λωρίδα της Γάζας, τα υψώματα του Γκολάν, την Α. Ιερουσαλήμ και τη χερσόνησο του Σινά

1967-Παραίτηση κυβέρνησης Παρασκευόπουλου. Κυβέρνηση Π. Κανελλόπουλου. Διάλυση της βουλής και προκήρυξη εκλογών. Στρατιωτικό πραξικόπημα της 21ης Απριλίου. Η χώρα κυβερνάται δικτατορικά έως το 1974

Η Ή ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 20ού ΑΙΩΝΑ

Δεύτερη Μεταπολεμική Γενιά

Νεοελληνική λογοτεχνία

**Ανέστης Ευαγγέλου, Περιγραφή
εξώσεως (1960)**

**Κική Δημουλά, Το λίγο του κό-
σμου (1971)**

**Δημήτρης Μίγγας, Των κεκοιμημέ-
νων**

**Δημήτρης Νόλλας, Τα θολά τζάμια
Σωτήρης Δημητρίου, Ν' ακούω κα-
λά τ' όνομά σου**

Άρης Αλεξάνδρου, Το κιβώτιο

**Μένης Κουμανταρέας, Τα μηχανά-
κια (1962)**

**Μάριος Χάκκας, Όμορφο καλοκαί-
ρι (1965)**

1977-Απονομή Βραβείου Λένιν για την Ειρήνη στον ποιητή Γιάννη Ρίτσο

Δημήτρης Νόλλας, Η Νεράιδα της Αθήνας και η Πολυξένη (1974)

1979-Απονομή Βραβείου Νόμπελ Λογοτεχνίας στον ποιητή Οδυσσέα Ελύτη

Γιώργης Γιατρομανωλάκης, Λειμωνάριο (1974), Ανωφελές διήγημα (1993)

Μάρω Δούκα, Η πλωτή πόλη (1983)

Κοσμάς Χαρπαντίδης, Μανία πόλεως (1993)

Νίκος Βασιλειάδης, Ο Συμβολαιογράφος (1995)

Νίκος Χουλιάρης, Ο Λούσιας (1979)

Μιχάλης Γκανάς, Η μητριά πατρίδα (1981)

Ευγενία Φακίνου, Η Ασπραδενή (1982)

**Λευτέρης Ξανθόπουλος, Η Αθήνα
σήμερα (1982)**

**Παντελής Καλιότσος, Το συμπόσιο
(1985)**

**Αλέξης Πανσέληνος, Η μεγάλη
πομπή (1985)**

**Άλκη Ζέη, Η αρραβωνιαστικιά του
Αχιλλέα (1987)**

**Ρέα Γαλανάκη, Ο βίος του Ισμαήλ
Φερίκ Πασά (1989)**

Ζωρζ Σαρή, Νινέτ (1993)

Νίκος Θέμελης, Η ανατροπή (2000)

**Νάσος Βαγενάς, Σκοτεινές μπα-
λάντες (2001)**

Ξένη λογοτεχνία

**Harold Pinter, Τοπίο (1968), Σιωπή
(1969)**

**1969-Απονομή Βραβείου Νόμπελ
Λογοτεχνίας στον Samuel Becket**

**1971-Απονομή Βραβείου Νόμπελ
Λογοτεχνίας στον Pablo Neruda**

Umberto Eco, Το όνομα του ρόδου (1980), Το εκκρεμές του Φουκώ (1988)

William Golding, Τελετουργίες μύησης (1980). Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας 1983

Samuel Beckett (1906-1989), Ένα κομμάτι μονολόγου (1981)

1981-Απονομή Βραβείου Νόμπελ Λογοτεχνίας στον Αυστριακό συγγραφέα Elias Caneti

1982-Απονομή Βραβείου Νόμπελ Λογοτεχνίας στον Gabriel Garcia Marquez

Claude Simon, Ο δρόμος για τη Φλάνδρα (1985)

Carlos Fuentes, Ο γέρο-γκρίνγκο (1985)

José Saramago, Ιστορία της πολιτορκίας της Λισαβώνας (1989). Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας 1999

Milan Kundera, Η αβάσταχτη ελαφρότητα του είναι (1984), Η αθανασία (1990)

Steven Persfield, Με τις πύλες της φωτιάς (1998)

Ismail Kadare, Παλάτι των ονείρων

Nick Hornb, Για ένα αγόρι

2000-Απονομή Βραβείου Νόμπελ

Λογοτεχνίας στον Gao Zinjan

2005-Απονομή Βραβείου Νόμπελ

Λογοτεχνίας στον Harold Pinter

Ιστορία

1968-Ο Γαλλικός Μάης-Η Άνοιξη της Πράγας καταστέλλεται με την αιματηρή επέμβαση του σοβιετικού στρατού στην Τσεχοσλοβακία. Στις ΗΠΑ δολοφονείται ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, ηγέτης του κινήματος για την πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική χειραφέτηση των μαύρων. Θάνατος Γ. Παπανδρέου

1969-Άρση της λογοκρισίας
**1970-Δίκες εναντίον μελών αντι-
στασιακών οργανώσεων**
**1970-Ο σοσιαλιστής Σαλβαδόρ Αλ-
λιέντε γίνεται πρόεδρος της Χιλής**
1971-Η Κίνα γίνεται μέλος του ΟΗΕ
**1972-Τα αμερικανικά στρατεύματα
εγκαταλείπουν ηττημένα το Βιετνάμ**
**1973-Ο στρατηγός Πινοσέτ επι-
βάλλει στυγνή δικτατορία στη Χιλή**
1973-Εξέγερση στο Πολυτεχνείο
**1974-Πραξικόπημα στην Κύπρο
και απόπειρα δολοφονίας του
προέδρου Μακαρίου**
**Οι Τούρκοι καταλαμβάνουν το βό-
ρειο τμήμα της Κύπρου. Αποκατά-
σταση της Δημοκρατίας στην Ελ-
λάδα**
**1974-Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας
στην Ελλάδα. Γενικές εκλογές για
την ανάδειξη της Αναθεωρητικής
Βουλής. Κυβέρνηση Κ. Καραμανλή**

1974-Δημοψήφισμα. Με σημαντική πλειοψηφία κατάργηση της Βασιλείας και ανακήρυξη της Δημοκρατίας

1975-Ο Κωνσταντίνος Τσάτσος Πρόεδρος της Δημοκρατίας

1976-(Φεβρουάριος) Δεκτή η αίτηση της Ελλάδας για έναρξη διαπραγματεύσεων με στόχο την ένταξή της στην ΕΟΚ

1976-(Απρίλιος) Νόμος 309: η δημοτική καθιερώνεται σε όλες τις βαθμίδες της Γενικής Εκπαίδευσης. Το Δεκέμβριο η δημοτική καθιερώνεται στη διοίκηση και στα δημόσια έγγραφα

1977-Βουλευτικές εκλογές. Κυβέρνηση Κ. Καραμανλή

1979-Η Ελλάδα αποτελεί επίσημα το δέκατο μέλος της ΕΟΚ

1980-Επανεένταξη της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ

**1980-Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής
Πρόεδρος της Δημοκρατίας**

**1981-Ο Ανδρέας Παπανδρέου πρω-
θυπουργός της Ελλάδας**

**1982-Αναγνώριση της Εθνικής Αντί-
στασης από τη Βουλή των Ελλή-
νων**

**1982-Ξεσπά ο αργεντινο-βρετανι-
κός πόλεμος για τα νησιά Φώκλαντ,
που λήγει με ήττα της Αργεντινής**

**1983-Ο Αμερικανός Πρόεδρος Ρή-
γκαν εγκαινιάζει τον «πόλεμο των
άστρων»**

1984-Δολοφονία της Ίντιρα Γκάντι

**1984-Ο εφιάλτης του Τσερνομπίλ
πάνω από την Ευρώπη**

**1985-Χρ. Σαρτζετάκης, Πρόεδρος
της Δημοκρατίας**

**1986-Δολοφονία του Σουηδού
Πρωθυπουργού Ούλοφ Πάλμε**

1989-Πτώση του τείχους του Βερολίνου. Στην πλατεία Τιενανμέν του Πεκίνου πνίγεται στο αίμα η διαδήλωση των φοιτητών για τον εκδημοκρατισμό του κινεζικού κράτους

1990-Επανένωση της Γερμανίας. Καταργείται το καθεστώς του απαρτχάιντ στη Ν. Αφρική και ελευθερώνεται ο Νέλσον Μαντέλα

1990-1993-Κυβέρνηση Κ. Μητσοτάκη

1991-Διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης. Ο Πόλεμος στον Κόλπο

1992-Υπογράφεται η Συνθήκη του Μάαστριχτ, με την οποία η ΕΟΚ μετασχηματίζεται σε Ευρωπαϊκή Ένωση

Βιβλιογραφία για τον Συγκριτικό Χρονολογικό Πίνακα

- 1. Αργυρίου, Α. (2001). Ιστορία της ελληνικής λογοτεχνίας και η πρόσληψή της στα χρόνια του μεσοπολέμου (1918-1940). Αθήνα: Καστανιώτης.**
- 2. Benoit-Dusausoy, A. & Fontaine, G. (επιμ.) (1999). Ευρωπαϊκά Γράμματα: Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας. Μετάφραση Α. Ζήρας κ.ά. Αθήνα: Σοκόλης (3 τόμοι).**
- 3. Δημαράς, Κ.Θ. (1975). Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. ΣΤ΄ έκδοση. Αθήνα: Ίκαρος.**

- 4. Ιστορία νεότερη και σύγχρονη (1995). Β΄ Λυκείου. Αθήνα: ΟΕΔΒ.**
- 5. Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα (2003). Αθήνα: Βιβλιόραμα (2 τόμοι).**
- 6. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.**
- 7. Ιστορία του Μεσαιωνικού και του Νεότερου Κόσμου 565-1815 (2003). Β΄ Ενιαίου Λυκείου (Γενικής Παιδείας). Αθήνα: ΟΕΔΒ.**
- 8. Ιστορία του νεότερου και σύγχρονου κόσμου (2002). Γ΄ Ενιαίου Λυκείου (Γενικής Παιδείας). Αθήνα: ΟΕΔΒ.**
- 9. Παγκόσμια Ιστορία (1995). Αθήνα: Καπόπουλος (TIME-LIFE).**

10. Πολίτης, Λ. (1978). Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.

11. Vitti, M. (1977). Η γενιά του τριάντα. Ιδεολογία και μορφή. Αθήνα: Ερμής.

12. Vitti, M. (2003). Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Μετάφραση Μ. Ζορμπά, θεώρηση του συγγραφέα, απόδοση Ε.Ι. Μοσχονά. Αναθεωρημένη έκδοση. Αθήνα: Οδυσσέας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΛΩΣΣΑΡΙ 5

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ 21

**ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ
ΠΙΝΑΚΑΣ** 34

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.